

Odborárka: Spolupráca s Hlasom a Smerom je vymyslená. Krajniak účelovo klame.

(Miroslav Homola, Pravda 16.02.2021 18:00)

Konfederácia odborových zväzov (KOZ) podporila petíciu, ktorú zastrešujú opozičné politické strany. Odborári sa zároveň vracajú k rokovaciemu stolu do Hospodárskej a sociálnej rady. Denník Pravda sa o tom rozprával s viceprezidentkou KOZ Monikou Uhlerovou.

Za petíciou na vyhlásenie referenda za predčasné voľby stoja aj politické strany Hlas-SD a Smer-SD. Nemali by sa odborové organizácie vyhýbať zapájaniu do politiky?

Nejde o podporu žiadnej politickej strany, ale rešpektujeme nástroje priamej demokracie. Ide skôr o podporu občianskej iniciatívy a možnosti vyjadriť svoj názor prostredníctvom petície. Prípadne aj neskôr hlasovať v referende. O tom, či to podporíme, sme debatovali tri týždne. Zdôrazňujem, že členovia odborov na to majú rôzne názory. Konečné rozhodnutie padlo aj vzhľadom na to, ako súčasná vláda schvaľuje zákony. Ich procesná aj obsahová stránka je podľa nás namierená proti zamestnancom. Dôkazom toho je aj novela Zákonníka práce, ktorá prešla spolu s pozmeňujúcimi návrhmi bez možnosti o nich diskutovať. Okrem toho je vyhlásený núdzový stav, takže nie je možné využiť prirodzené nástroje odborov na dosahovanie záujmov, ako sú napríklad verejné protesty, pochody, štrajky a podobne. Preto sme sa rozhodli využiť podporu petície ako nesúhlas s likvidáciou odborov a sociálneho dialógu, zamestnaneckého prostredia a ochrany pracujúcich zo strany vlády.

Takže mali by sa vyhýbať odbory politike alebo nie?

Treba si uvedomiť, že odbory sú vo všeobecnosti tiež súčasťou politiky. Po prvé, sú súčasťou politického systému ako nátlakové záujmové skupiny, spolu napríklad s politickými stranami sú jeho subjektami. Pri presadzovaní záujmov zamestnancov vznášajú požiadavky priamo smerom k politickej reprezentácii napríklad aj na pôde tripartity. Ďalej ovplyvňujú alebo spoluvytvárajú verejnú politiku. Na Slovensku je však slovo politika a politický vnímané v negatívnych konotáciách bez hlbšieho pochopenia jeho obsahu.

Stalo sa už niekedy v minulosti, či už v zahraničí alebo na Slovensku, že napríklad odborový alebo zamestnávateľský zväz podporil podobnú politickú iniciatívu?

Áno, a nemusíme ísť ďaleko. Ešte v roku 2003 sme vyhlásili zber podpisov pod petíciu k vyhláseniu referenda o skrátení volebného obdobia vtedajšej vlády Mikuláša Dzurindu. Vtedy to bolo tiež vyvolané konfliktom s vládou, ktorá ľuďom chcela zobrať sociálne istoty a zamestnanecké práva. Aktívne sme aj zbierali podpisy pod petíciu, ktorá bola nakoniec úspešná. Vtedajší slovenský prezident potom vyhlásil referendum za skrátenie volebného obdobia.

Treba dodať, že nakoniec bolo neplatné pre nízku účasť. Hovoríte, že podpora petície nie je podporou žiadnej politickej strany, ale zastrešuje ju prevažne opozícia. Nemáte obavy, že kvôli tomu budú vaše kritické vyjadrenia voči súčasnej vláde vnímané tak, že hovoríte za Smer či Hlas?

Momentálne neexistuje žiadna spolupráca a koordinácia so žiadnymi politickými stranami v rámci petície. A ani v žiadnej inej veci.

Ide o uhol pohľadu a každý si to môže vysvetliť po svojom. Nieкто hovorí, že je to podpora opozičných strán, iní ľudia nám zase vyčítali, prečo sa k petícii nevyjadrujeme. Opakujem, nie je to podpora žiadnej politickej strany. Samotný názor môžu predsa ľudia vyjadriť tým, že sa petície zúčastnia alebo nezúčastnia. To isté potom môžu urobiť v referende, ak bude vyhlásené. A tam sa môžu zase rozhodnúť, ako budú odpovedať na otázku. No a podporu politickej strane môžu vyjadriť len v parlamentných voľbách. Či už budú v riadnom termíne alebo sa vyhlásia predčasne.

Minister práce Milan Krajniak reagoval na vaše ohlásenie podpory petície statusom na sociálnej sieti. Tvrdí, že niektoré odbory spolupracujú s Hlasom a Smerom. A že preukázaný vplyv politických špičiek v nich pokračuje. Už aj predtým viackrát naznačoval, že niektoré odbory idú po ruke opozícii. Existujú medzi vami a stranami Smer a Hlas nejaké dohody, koordinácia, prípadne prebehli stretnutia od minuloročných parlamentných volieb?

To sú len účelové klamstvá ministra práce, ktorý nás chce zatiahnuť do vymyslenej spolupráce s jednou, s druhou alebo akoukoľvek inou politickou stranou. Neexistujú a ani neexistovali žiadne koordinácie. Sama za seba môžem povedať, že som sa žiadnych stretnutí alebo podobnej komunikácie nezúčastnila. Môžem to povedať aj za prezidenta KOZ Mariána Magdoška. Ten sa stretol len so zástupcami niektorých strán a združení, ktoré nás k petícii oslovili. Bola nastolená aj otázka, či sa nezapojíme do zberu podpisov alebo či budeme súčasťou petičného výboru. Tieto ponuky sme odmietli. Momentálne neexistuje žiadna spolupráca a koordinácia so žiadnymi politickými stranami v rámci petície. A ani v žiadnej inej veci.

Ktoré politické strany alebo združenia vás oslovili? Môžete ich vymenovať?

Myslím, že to pred médiami povedal sám predseda Hlasu Peter Pellegrini. Ten okrem iných politických strán a združení oslovil aj nás. Od neho prišla aj ponuka na účasť v petičnom výbore, ktorú sme odmietli.

Čo konkrétne ste mu povedali?

Na tom stretnutí som nebola. Ale naše interné rokovania, ktoré o tom rozhodujú, to uzatvorili tak, že nebudeme priamo zapojení do petičnej akcie.

Takže nebudete zbierať podpisy, iniciovať ich zber medzi zamestnancami alebo sedieť v petičnom výbore?

V petičnom výbore určite sedieť nebudeme. Z našej pozície ani nebude prebiehať žiaden organizovaný zber podpisov či technická podpora. Ale keď sa člen odborov rozhodne, že na pracovisku alebo medzi kamarátmi bude zbierať podpisy, je to jeho rozhodnutie a treba ho rešpektovať. Ale v rámci odborov neexistuje žiadna dohoda o pomoci s petíciou.

Hovoríte, že vláda likviduje sociálny dialóg a zamestnanecké prostredie. Spolu s podporou ste však ohlásili aj návrat do tripartity. Nie je rokovanie tripartity lepšia cesta k sociálnemu dialógu ako pridávať sa k petícii, ktorú zastrešujú politické strany?

Návrat do tripartity treba vnímať ako návrat na bojové pole. Nachádzame sa v unikátnom stave, ktorý nie je porovnateľný so žiadnym obdobím za posledných 30 rokov. Členovia odborov a zamestnanci nevnímajú dobre, ako vláda pristupuje k zamestnaneckému prostrediu a k sociálnym istotám. A ako som spomínala, máme obmedzené možnosti vyjadrovať svoj nesúhlas protestnými akciami. Takže návrat je len jedna z možností, ako vyjadriť nesúhlas. Za tie mesiace, keď sme tam neboli, sme zároveň vyvíjali tlak na ministra práce, aby dodržiaval rokovací poriadok a zákon o tripartite. Pretože rokovania zvolával v rozpore s rokovacím poriadkom, nebol zostavený rokovací plán a podobne. Nevieť, ako bude ďalej fungovať rokovanie tripartity a som zvedavá, ako to bude fungovať po vstupe platnosti novely Zákonníka práce. Kvalite sociálneho dialógu to však určite nepomôže.

Skúsím sa spýtať inak. Prečo ste zvolili ako riešenie návrat do tripartity, ale zároveň aj podporu petície?

Už som hovorila, prečo sme podporili petíciu a aj to, prečo sa vraciame do tripartity. Nebudem to hovoriť znova, pretože by som sa opakovala. Ešte raz pripomínam, že je núdzový stav, obmedzené občianske práva, ale aj nástroje odborov, ktoré sa využívajú ako forma protestu. Preto sme sa rozhodli využiť nástroje, ktoré sú ešte k dispozícii. Čiže vyjadriť svoj nesúhlas podporou priamej demokracie a zároveň využiť priestor na tripartite, kde môžeme obhajovať práva a nároky zamestnancov. Zároveň sa otvárajú nové otázky, ktoré musíme na tripartite otvoriť. Ide napríklad o testovanie zamestnancov, finančnú podporu zo strany štátu a podobne. To, aby sme sa na pôdu tripartity vrátili, bola aj vôľa zamestnancov.

Ešte vlani ste sa s ministrom práce dostali do sporu kvôli tripartite. Padlo tam z vašej strany aj obvinenie, že porušuje zákon. Podali ste aj sťažnosť na Generálnu prokuratúru SR. Už máte výsledok?

Generálna prokuratúra nám poslala vyjadrenie v tom zmysle, že ako minister práce dodržiava procesnú stránku veci, je na ňom. A že neporušuje zákon.

Takže nebol porušený zákon.

My sme napadli procesnú stránku rokovacieho poriadku podľa zákona o tripartite, ktorá bola podľa nás nedodržiavaná. A vyjadrenie prokuratúry som vám povedala.

Monika Uhlerová (41)

Vyštudovala politológiu na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Doktorandské štúdium absolvovala na Katedre politológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave. V súčasnosti je viceprezidentkou Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR a podpredsedníčkou Hospodárskej a sociálnej rady SR.